

efter den sidste Opstand stillede frem i sit Program? Tvungen Skoleundervisning! Hvad er det, som i Italien har staaet paa Dagsordenen, jeg kan gjerne sige, lige siden det første Skridt blev gjort til at skabe et nyt Italien? Den tvungne Skoleundervisning! Og hvorfor? Fordi det erkendes i Italien, at den tvungne Skoleundervisning vil være den allerværdifuldste Magt, som man kan skabe „for at danne en Modvægt imod Geistlighedens Herredømme over Landalmuen.“ — Det er Geistlighedens Magt, man vil knække, og man veed intet bedre og sikkrere Middel dertil end at faae en almindelig tvungen Skoleundervisning! I Frankrig, hvad forlanger der den Smule Demokrati, som kan gjøre sig gjældende i det franske lovgivende Corps? Tvungen Skoleundervisning! En af de meest anseete og fremragende Demokrater i det lovgivende Corps, Jules Simon, har i en Række af Aar kæmpet for tvungen Undervisning som et af de værdifuldste Midler til at tilvejebringe Dplysning i Frankrig, og de Skridt, som den indsigtsfulde franske Undervisningsminister Duruy har foretaget, ere vel ikke gaaede lige til Evangen, men dog gaaede Grændsen saa nær som muligt uden at kræve Lov derfor, og de Virkninger, han har opnaaet i 3—4 Aar, ere forbauende. Endnu et lille Exempel fortjener at anføres. Det er bekendt, at der ikke er noget Folkefærd, hos hvilket Føllesen af den individuelle Frihed er saa stærkt udviklet, i den Grad dreven til Yderligheder, som den engelske Nation; det gaaer virkelig til Yderligheder, hvad der i England kræves i Frihedens Navn, og i mange Retninger spores onde Følger deraf. Ikkedestomindre har man ifjor seet, at en stor Forsamling, der var sammentraadt for at undersøge Undervisningsforholdene i hele Landet, har ligefrem opstillet som Grundsætning den almindelige tvungne Undervisning, og at det Udvalg, der nedsattes for at forberede Lovforslaget fra 1868, har faaet Instructioner, som ligefrem gif ud paa, at de skulde optage en Bestemmelse i deres Lovforslag, som tilsigtede, at sikkre forsamte Børn Skolegang. En af de meest anseete engelske Demokrater, Professor Fawcett, har sagt i et Møde af den bekendte Reform-

forening, som jo har spillet en stor Rolle i det sidste Aars Tid, og hvor man maa antage, at de yderste Demokrater, som England besidder, ere forsamlede, — Professor Fawcett har udtalt under stort Bifald, at han „hver Dag blev mere og mere overbevist om Nødvendigheden af tvungen Undervisning.“ Naar det saaledes overalt i Verden er Forholdet, at Demokratiet kræver Skoletvungen, klinger det noget besynderligt, at Demokraterne i vort Fædreland sætte sig imod det, som i andre Lande ansees for Demokraternes fælles Feltraab. (Modsigelse af Berg.) At demokratiske Røster herhjemme have erklæret sig stærkt imod Skoletvungen, haaber jeg, at Ingen vil negte. — Der er flere Punkter, som jeg troer, man kunde med Nytte drage ind i en Overveelse som denne, hvis den gif ud paa Realiteten, og jeg vil tillade mig som et Punkt, det ærede Medlem sprang over, at fremhæve det meget vigtige, at faae undersøgt, om ikke det System, hvorefter Skolelærerne nu kaldes til deres Embeder, samtidig med at det er skiftet til at tilfredsstille de enkelte Sognes Dnffer, bidrager til efterhaanden at tilintetgjøre eller i alt Fald svække Skolelærerstandens Dygtighed. Det er nu min Tro, at denne Virkning indtræder; jeg har den Anskuelse, at den Maade, hvorpaa Skolelærerne nu kaldes, er lidet skiftet til at lade den virkelige Dygtighed komme frem. Den fører til, at en dygtig Skolelærer, naar han først er naaet over en vis Alder, saagodt som ikke kan vente at slippe fra sit Embede til et bedre, fordi ethvert Sogneraad, som skal kalde en ny Skolelærer, vil søge at faae en „ung og kraftig Mand“ og derved ofte forsømmer at tage Hensyn til den større Erfarenhed og Modenhed, som ofte kan opveie Ungdom og Kraft for ikke at tale om, at hvor en stor Forsamling skal træffe Valget, bliver det altid meget lettere for uberettigede Hensyn at gjøre sig gjældende. Naar der er Mange om at foretage en Ting, svækkes Ansvaaret for hver enkelt, eller, som den store Napoleon engang har sagt, „en Forbrydelse, som der er Mange om at begaae, fælder Ingen“. Det Samme, der gjælder om Forbrydelse, gjælder ogsaa om Feiltagelser og Misbrug, om Partifid og